

Tuija Kuusmetsä
toimitussihteeri

Sairaalalääkärinä Erikoislääkäriksi – onko mikään muuttunut?

Kuluva vuosi on Erikoislääkäri-lehden 25. ilmestymisvuosi. Lehti perustettiin keväällä 1991 nimellä Sairaalalääkäri, jolloin yhdistyksemme nimi oli Sairaalalääkäriyhdistys ry – Sjukhusläkarförbundet. Vuonna 1993 otettiin käyttöön yhdistyksen nimi Suomen Erikoislääkäriyhdistys – Finlands Specialistläkarförbundet. Seuraavana vuonna jäsenlehden nimi muutettiin Erikoislääkäriksi.

Timo Niinimäki oli Sairaalalääkäri-lehden ensimmäinen päätoimittaja vuoden 1991. Hän oli tuolloin myös Sairaalahdistys ry:n valtuuskunnan varapuheenjohtaja. Nyt Niinimäki muistelee lehden perustamisajatukseksi, että saadaan jäsenistölle tietoa, mitä yhdistys tekee. "Lehdessä kuvattiin sairaalalääkärin identiteettiä, ja koska sairaalalääkäreistä useat pitivät yksityisvastaanottoa, lehdestä tuli luontevasti myös yksityislääkärien lehti." Myös Lääkäriliiton valtuuskuntavaaleja ajatellen yhdistykselle oli tärkeä perustaa oma lehti. Timo Niinimäki muistelee, että jo 1960-luvulla kollega Olavi Kilpinen toimitti pari numeroa lehteä. Tuolloin lehdelle ei löytynyt tehtävää, ja se kuoli pois.

Timo Niinimäki kirjoittaa ensimmäisessä Sairaalalääkäri-lehdessä: "Päätös oman lehden perustamisesta oli vaikea. Sitä oli harkittu jo pitkään, oikeutuksen ja suorastaan velvollisuuden lehden aloittamiselle lopulta antoi Sairaalalääkäriyhdistyksen suureksi paisunut jäsenkunta, joka tarvitsee konkreettisen yhdyssiteen ja oman keskusteluareenan asioidensa pohtimiseen."

Sairaalalääkäriyhdistyk-

seen kuului lehden perustamisvuonna 1991 noin 4 300 sairaala-alan erikoislääkäriä ja yksityislääkäriä. "Sairaalalääkäri-yhdistyksellä on merkitystä edunvalvonnassa, sillä on puolueen tehtävät Suomen Lääkäriliitossa. Näin todellakin on. Lääkäriliitossa on selvät professionaaliset puolueet, joilla on myös puolueelle kuuluvia tunnusmerkkejä, mm. lehti ja puoluetuki. Sairaalalääkäreiltä on puuttunut lehti, nyt ei puutu", kirjoitti päätoimittaja Niinimäki. Lehteä ennen yhdistyksellä oli palsta Lääkäri-lehdessä. Koettiin kuitenkin että "kynnys kirjoittaa niin arvovaltaisilla sivuilla oli liian korkea". Niinimäen kirjoitusta siteeraten: "Kirjoituksiin suhtauduttiin yliherkästi, pienikin jännite ja poleemisuus herätti henkilökohtaisia reaktioita eikä rakentavaa keskustelua syntynyt."

Soten palvelu- ja organisaatorakenteiden kehitystä 1991 Samana vuonna, kun Sairaalalääkäri-lehti perustettiin, astui myös Erikoissairaanhoitolaki voimaan 1.1.1991. Lain oli tarkoitus uudistaa ja parantaa yhteistyötä kehittämällä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelu- ja organisaatorakenteita. Sairaalalääkäri-lehden tuolloinen toimituskunnan jäsen Ulla Kaski kirjoittaa lehdessä aiheesta "tulosjohtaminen johtosääntöjen perusteella": "Toimivan palveluyrityk-

Päätoimittaja Matti Honkala muistelee

”Vuosien 1992–95 aikana varsin vaatimattomasti alkaneesta Sairaalalääkäriyhdistyksen kustantamasta nelinumeroisesta Sairaalalääkäri-julkaisusta kehittyi jo vuonna 1995 kahdeksannumeroisena ilmestynyt Erikoislääkäri-lehti. Riittävät mainostulot muuttivat julkaisun yhdistyksen taloudelliseksi tukijalaksi. Olipa varaa palkata toimittajakin. Vuonna 1995 lehdessä käsiteltiin monipuolisesti ammatillisesti parhaassa iässä olleiden kollegojen arkea ja työympäristön haasteita. Palstoilla olivat esillä vakuutuslääketiede, lainsäätäjät ja Lääkäriliiton parissa toimivat aktiivit.

Vielä vuosienkin jälkeen lehteä katsellessa tulee lämmin kiittolisuuden tunne niitä kirjoittajia kohtaan, jotka toivat esille näkemyksiään erikoislääkäreille tärkeistä asioista. Lehti tarjosi oivallisen mahdollisuuden terävien mielipiteiden esittämiseen, ja taisipa tämä tuottaa tekijöille myös vaalimenestystä. Viimeisessä pääkirjoituksessani 15.12.1995 kaikkien hyvien toivostusten lisäksi kiittelin silloista Erikoislääkäriyhdistyksen toimivaa johtoa ja erityisesti lehteä pitkään avustaneita kollegoja Pekka Vuoriaa, Kyösti Haukipuroa ja Pekka Saukkoa sekä nimimerkillä kirjoittaneita Takapäivystäjää ja Yankoa. Lisäksi kiitokseni saivat lehden palstoilla näkemyksiä esittäneet, ministereinäkin toimineet Maija Perho ja Anneli Taina.”

sen edellytyksenä on päätöksenteon hajauttaminen riittävän lähelle asiantuntijaa, eikä se tarvitse ohjenuorakseen eri yksiköjä sitovia työjärjestyksiä, ohjeita tai sääntöjä, joissa keskeisiä sanoja ovat johtaa, ohjata ja valvoa.” Jotenkin kuulostaa niin tutulta, vaikka aikaa on kulunut 25 vuotta.

Mitä mitataan – miten mitataan?

”Tulosmittaus – avain uuteen palkkausjärjestelmään vai jotain muuta” oli Timo Niinimäen artikkeli. Artikkelin perustui tuohon aikaan kunnallisella sektorilla esille tuotuun uuteen palvelukulttuuriin. Toiminnan merkitystä nostettiin. Pohdittiin terveydenhuollon toiminnan tulosta ja sen mittamisen keinoja. Tuolloin Lääkäriliitossa oli Timo Niinimäen puheenjohtajana toimiva tulosmittaustyöryhmä, jonka

jäsenenä oli Erikoislääkäri-lehden nykyinen kolumnisti Martti Kekomäki.

Tämä lehti on sinua varten

Sairaalalääkäri-lehden ensimmäisessä numerossa 1991 silloin uusi toimitus toivoi, että ”Tämä lehti on todella sinua varten, luettavaksi, mietittäväksi ja sanottavaksi. Nämä palstat ovat avoimia, ne on tarkoitettu mielipiteiden, ajatusten, ideoiden, kannanottojen, kaikenlaisten ilmaisujen forumiksi. Sairaalalääkäri-lehden toimittajat eivät tee lehdestä merkittävää, sen tekevät lukijat.” Samaan toivomukseen voi Erikoislääkäri-lehden toimitus yhtyä 25 ilmestymisvuoden jälkeen, ja lopuksi Timo Niinimäkeä siteeraten: ”*Tässä se nyt on, oma lehti, ota omaksesi!*”

Erikoislääkäri-lehti on Suomen Erikoislääkäriyhdistyksen jäsenlehti. Lehti ilmestyi vuoteen 1993 saakka nimellä Sairaalalääkäri, jolloin yhdistyksen nimi oli Sairaalalääkäriyhdistys ry. Lehden sisältö koostuu terveydenhuollon ja erityisesti erikoissairaanhoidon talouteen, hallintoon ja johtamiseen liittyvistä kolumneista ja artikkeleista. Kliinisten artikkelien ja väitöstitieteiden näkökulmana on erikoislääkärin asiantuntijateksti toisen erikoisalan lääkäriä. Lisäksi lehdessä ovat vakiintuneet erityispalstat kuten ajankohtaista SELYSTä sekä hallituskolumni.

Päätoimittajina ovat toimineet:

Timo Niinimäki 1991

Matti Honkala 1992–1995

Martti Lalla 1996–1998

Olli Meretoja 1998–2006

Jyrki Korkeila 2007–

Lisää aiheesta: Olli Meretoja: Erikoislääkäri-lehti lääkärien edunvalvonnassa vuosituhaten taitteessa. Erikoislääkäri-lehti 1/2015. Artikkelin löytyy sivulta http://www.sely.fi/images/lehti/EL2015/EL12015_6.pdf (Fimnet-tunnukset).